Год. XXIII. **Варна, 22 Юлий 1923 год.** **Брой 1.**

КУРОРТЕНЪ БРОЙ НА В. ШАНГОВА
ВЕЧЕРНА ПОЩА
СПЕЦИАЛНО ИЗДАНИЕ

Хотелъ „ЛОНДОНЪ"
първокласенъ хотелъ съ разкошно мобилирани стаи съ изгледъ къмъ морето, въ центра на града, евтини цѣни, гарантирана сигурность, тишина, честна прислуга и спокойствие съ **реномиранъ ресторантъ** едничъкъ по своята изрядна ориенталска и западна кухня. Здрава хладина, тишина, чиста храна съ евтини цѣни.

Брой 2 лева.

Величието на България безъ величие духовно е нѣщо невъзможно.
Орнаментирайте душитѣ!

Брой 2 лева.

Мировата проблема.
Малкитѣ народи слѣдъ голѣмата война

Малкитѣ народи, особенно тия въ Балканитѣ, приличатъ на голѣми дѣца, които въ желанието си да бждятъ третирани като мжже, издаватъ и извѣстни прояви на недоволство, съ които рѣзко се отличаватъ отъ ония, на които желаятъ да подражаватъ.

Безсилни сами по себѣ, тѣ търсятъ защита и покровителство — едни въ силнитѣ, други — срѣди роднитѣ, а трети се позоваватъ само и изключително на своето минало, прѣдявявайки претенции върху бждящето на цѣлия околенъ свѣтъ.

Индивидуално разгледани малкитѣ народи се делятъ на три категории:

а) Огживѣли, сир. **изродени, или умирающи;**

б) Живущи анормално и

в) Вегетирующи въпрѣки злитѣ и противни стихии.

Берлинския конгресъ, *Лигата на миръть въ Хага,* Мюрщегската конференция, Версайския, Ньойски и Севрски договори не бѣха освенъ договори за врѣменно разрѣшение на източния вжпросъ, сир. вррпоса за подѣлбата правата на източнитѣ малки народи.

По този поводъ правъ е Лордъ Абердинъ, който въ една своя рѣчь в парламента повтори френскята максима:

Depuis un siècle touts les traités se font et defont sur la base de la question d' Orient.

Европа има свой специфиченъ моралъ... Тия апели за хуманизъмъ и алтруизъмъ въ Западъ, тия тиради и дитирамби за борцитѣ на демокрацията, тия **думи за международната солидарность, клишета за спасението на културата и цивилизацията въ Изтокъ отъ варваритѣ турци...** не бѣха освѣнъ заповѣди до пресата, издадени кога от War Office, кога отъ бюрото на **Грандъ Ориянъ**, или ложата на **Бени Беритъ**, кога апели планомѣрни на **Олдъ Фелоу,** кога нотиси на Парижкото бюро на **пресата, правяще coup de théâtre** срѣщу Високата Порта, която отказваше извѣстни концесии.

Но хуманизма на Франция никога не се е проявявалъ по-нагледно, по релефно и по поразително, отъ колкото по дѣлото на **Тубини и *Лорандо*.**

Когато на 26 Августъ 1896 година аскери и кюрди туриха подъ ножъ повече отъ 300,000 арменци и 50,000 бжлгари, отъ Париж и Петроградъ посъвѣтваха Илджза: **Fait vite!** Коли бжрзо! Коли спешно! Не оставяй това мж[illegible] да тѣжи [illegible] ...звѣститѣ в културна Европа!

Да, [illegible]ода! Въ Европа има съвѣсти, за които дипломацията, ученицитѣ на Макиавели, [illegible]ж длъжни и джржатъ смѣтка.

Les consiences des peuples choisies... Des consciences éclairées. Но тѣзи съвѣсти въ Албионъ спѣха. Германия се готвѣше... Австрия потриваше ржцѣ задъ кулиситѣ, а Англия — величественно и гордо стоеше в своя splendide isolation.

Rule Britania! Гот Сей ди Грейтъ Бритнъ! отйекваше цѣлъ свѣтъ...

Когато, обаче в края на есеньта на 1903 г. Англия повдигна гласъ против турскитѣ звѣрства въ Тракия и Македония, въ френската камара министра на Външнитѣ работи, подъ влиянието на **Ханото паша,** отвърна съ забѣлѣжителнитѣ думи

„Нашитѣ задламаншски съсѣди прѣувеличаватъ значението на сжбитията въ изтокъ, като се поддаватъ на извѣстни клѣвети...

„Чувамъ и срѣдъ този парламентъ думи противъ държанието на нашия прѣдставитель въ Цариградъ. Нима има нужда, господа, да ви удостовѣрявамъ, че за този постъ Франция е изпратила нуждния човѣкъ, подходящъ за цѣльта, un homme, adapté aux exigences? C'est un homme, un politicien, un diplomat contemporain...

Тѣзи сърѣменни хора съ сжврѣменни нужди бѣха сжщитѣ, които изработиха и заставиха насъ слабитѣ, да подпишемъ договоритѣ въ Ньой, Севръ, Генуа, Версай... Има ли нужда да изтъквамъ тукъ, че тѣ работиха **стриктно** само за нуждитѣ на **мира**, своя миръ, културата — своята култура и своята меркантилна цивилизация?

Отъ като миръть Божий сжществува, свѣтътъ **се управлява отъ грубитѣ интереси,** маскирани малко, или много съ маската на цивилизацията, миръть и прогреса. Тия фрази сж клиширани хиляди и милиони пжти.

Имало е неправди, имало е фарисейство, имало е макиавелизъмъ и прѣди 1913 година, когато прѣзъ цѣлъ два вѣка Европа се надваряше за все по-голѣми и по-голѣми концесии, платени съ кръвьта на потиснатитѣ българи;

Но Европа слѣдъ голѣмата война, не е вече Европа отъ прѣди войната.

Европа е вече по откровенна; тя е въ положението на гранъ Терезъ, която е уличена въ незаконна **Рантъ Виажеръ** и бжрза да пласира своитѣ книжа, да осигури своитѣ интереси въ изтокъ.

Новото врѣме иска своето и ние трѣбва да му го дадемъ.

Ние не можемъ и не трѣбва да се хранимъ повече съ илюзии, Въ Франция има гробища за кучета, но гробища за умирающи народи нѣма.

Обществото на народитѣ е общество на побѣдителитѣ. Това е единъ инструментъ, чрѣзъ който тѣ искатъ да запазятъ за винаги своитѣ придобивки.

Ние не можемъ вече да се надѣваме на Русия била тя царска, или лѣвичарска.

Ние не можемъ да бждемъ декоративни русофили, нито пъкъ да парадираме съ своето германифилство.

Да говоримъ за разбирателство съ Турция слѣдъ послѣдния гафъ, който ни се поднесе отъ Ангорския тжрговецъ на биволи **Ангелъ Грозковъ,** да спимъ на 14 слѣдъ отнимането на Караагачъ, това би значило да си прикачаме сами вжжето на вратъ.

Слушамъ въпроса: — Но тогава? — Но тогава? — Единъ недостоенъ народъ не заслужава да живѣе подъ слънцето въ единъ **вѣкъ на пронoнсирано джентлементство...**

На съборения, на потиснатия, на унижения не подобава да говори за миръ, за братство, за разбирателство. Той трѣбва добрѣ да измѣри ямата, в която е падналъ и здраво да събере ритника си за реванша срѣщу безбожния потисникъ.

Нито е пъкъ разумно да провокира всички потисници, нито да роптае противъ тѣхъ. Бждящето носи вжзстановлението. Бждящето е репарация.

Нашата днешна мисьль трѣбва да е една:

Обединение и вжзстановление. (Гамбета).

Но нашата дума трѣбва да е друга.

Ние трѣбва да говоримъ за възстановлението, **економическото благосъстояние на разорена Европа.**

За честно и почтенно изплащане на задължението.

За тѣжкия и несправедливъ миръ, който донесе **навсѣкждѣ несигурность и нестабилность за човѣчеството** нека говорятъ само онези, които умѣятъ да обличатъ рѣчьта въ пурпурно одѣяние...

Че този миръ е зародишъ на нови конфликти — това го говорятъ вече тѣ.

Но че зданието на тѣхния миръ е построено надъ гроба на Велика Бжлгария — това го произнесе Ориенталиста Боске.

Той прорѣче, че това здание на миръть е построено на кратера на единъ вулканъ. А вулкана нѣма защо да кънти напраздно. Защото неговия кънтежъ трѣбва да бжде разрушение на въздушнитѣ и картонени кули на сърѣменна Европа.

Дирижираната отъ голѣмитѣ капиталисти дипломация, както знаемъ, облѣче своитѣ насилнически постановления въ класическитѣ костюми на гръцки божества, богини, авгури и центуриони

Тая дипломация, въпрѣки всички поуки на врѣмето, въпрѣки гласоветѣ на най-просвѣтенитѣ свои умове, даде цѣла Тракия, Македония на Гърция, за която Байронъ, Викторъ Бераръ и Фалмерайеръ произнесоха такива жестоки присжди.

Въпрѣки волята на широкитѣ народни маси въ Франция и Англия, вжзтържествуваха **елинофилскитѣ клубове,** които отъ врѣмето на Мисалонги и Наваринъ и до наши дни не сѣятъ освѣнъ **вражда и отмъщение противъ нацията, обла[illegible]** [illegible] за културенъ възходъ на нашето оне[illegible]вление?

Чувствуващи нужда отъ оправдание прѣдъ побунената човѣшка съвѣсть французитѣ особенно, изправени прѣдъ стерилностьта **за себѣ** на своята фатална дѣйность въ Ньойи, Сенъ Жерменъ и Генуа, обжрнаха се за оправдание до миналото, до епическото минало на Гърция и въ него намѣриха оправдание за разпокъсването на Тракия и Македония.

Даже Хардингъ, прѣдседателя на Северо-Амер. Съед Щати пишеше до Гръцкия републикански клубъ:

„Моля прѣдайте моята дълбока симпатия къмъ гръцкия народъ при настоящето реализиране на неговитѣ вѣковни блѣнове, както и за неговото отново възстановляване на онова върховно мѣсто, що заемаше той въ свѣта. Западната култура прѣзъ двадесетьтѣ вѣка признава своята дань къмъ гръцкия народъ и всички ония, които иматъ прѣдстава за тази дань, не могжтъ да не бждятъ симпатично настроени...

Prôdosъ 27/IX 21 година.

На какво дължатъ Гърцитѣ и другитѣ неуменувани тука балк. народи своитѣ грѣмливи и неочаквани успѣхи?

Азъ ще ви отповоря въ двѣ думи:

I Въ избора на своитѣ хора.

II Въ избора на моментитѣ и

III Въ мобилизацията на дипломацията и своята всестранна пропаганда.

— Но какъ се поддадоха на тая пропаганда **просвѣтенитѣ умове на Западъ?** Виждамъ отправено ми това наше клише...

Благодарение на поразителното невѣжество мѣжду високообразовани хора, знаменити политици и видни държавници, благодарение погрѣшно поставената наша теза и хипотезата за произхода ни, мнозина отъ тия видни великани имаха една смжтна, ако не погрѣшна прѣдстава за насъ; ний не бѣхме аргументирани...

Vous n'êtes pas argumentés. Argumentez vous Messieurs!... ми казваше доскоро Леонъ Ламушъ.

Но не само гдѣто не бѣхме аргументирани, но съ изключение на Лондонъ и Букурещъ, до скоро ний не бѣхме и прѣдставени.

Благодарение на една умѣла грцка и сърбска пропаганда, служащи си съ най-рафинирани срѣдства по всички краища на свѣта, въпрѣки категоричнитѣ резултати на толкова специални научни трудове, и днесъ даже продължава да се носи старата **легенда за великата културна мисия на неогръцкото плѣме,** въ което нѣма нито сѣнка отъ Еллинизма. **Stat magni nominis umbra** — както казва фелмарайеръ...

Феноменалния Венизелосъ, обаче, въпрѣки всички стари поуки, прокара гръцкия дървенъ конь отново в Троя... Това бѣ единъ фарсъ.

Но колкото често човѣкъ е принуждаванъ да бжде свидѣтель на **водевилни фарсове** въ живота, толкова такива той може да гледа до насита и въ диплома-

ШАРЕНЪ СВѢТЪ

Варна. Жега. Презъ отворенитѣ крила на прозореца ми, отъ третий етажъ, надъ гжлжбарника на хотелъ Лондонъ внемля съзерцавамъ хубавицитѣ на шоколадноцвѣтната наша Барцелона, разодѣти по испански. Ето тамъ една, по нощна риза на която протяжкитѣ достигатъ до подъ лжжичката, кжрпи пенюара на майка си, която сѣди на миндерлика съ **„Северна Поща"** въ ржка, Тя чете интригитѣ на курорта, ужаснитѣ убийства, извжршени отъ полицията на миналото. До нея, по-голѣмата сестрица, съ подстригана косица, ала модъ дж Букарестъ, подстѣга жаретиерата си безъ всѣко съмнение отъ иностранно наблюдение...

Тамъ, по тротоара, подъ тѣжъкъ червенъ чаджръ, другарка една, знаменита учителка, бърза на конференция кжмъ Карантината. По отсрѣщния тратоаръ върви мжжъ съ третата си жена — рускиня, русофилъ отъ първа величина, който продаде кжщата си да купува руски Екатеринки по 3 лв. рублата, и въ резултатъ, като изгуби всичкото си състояние и умъ, съ остатъка отъ задълженията си, прибра се съ една рускиня — реваншъ за загубитѣ си, прѣтърпѣни въ името на Русия. Той спаси кжщата си, като взема 2% отъ вземанията си отъ Русия, защото новата му съпруга му донесе 12,000,000 рубли Керенски про[illegible]

въ (града [illegible]) ужасна [illegible] жега всестранна и нужда непрестанна.

Банкитѣ пращжтъ отъ... изобликъ на полици, а въ каситѣ — тишина и спокойствие...

Всрѣдъ тая немотия, когато десетина театри работятъ и кина безбройни при циркътъ отъ Маестро Росси... и при Ибишъ отъ Арменски Абдишъ, пристига и трупата на Борисъ Руменовъ:

„Барабаниститѣ съ Божественната Комедия на Стамболийски! Голѣмъ фарсъ въ петь части! Стамболийски на този и онзи свѣтъ!

— Ще издържи ли пиесата питамъ...

— Да, да, за една вечерь, сигурно съ успѣхъ.

Ние осъмнахме, а трупата не осъмна...

Тя издържа 24,000 лв. и отпжтува за Бургасъ съ най-бързия параходъ на българския Лойдъ...

За голѣмо, обаче, всемирно нещастие, тя си забравила репертуара въ Варна и отпжтувала за Емине Бурну безъ репертуаръ, а специалната жица отъ рая — до нея — изпаднала въ ржцѣтѣ на Стоянъ Миленковъ, който възпѣва въ китни перихии хубоститѣ на падналия режимъ и издигнатитѣ негови крепители изъ всички кжтове и слоеве на свѣта.

Ето и „Гроздъ" на пиедестала на своята слава. Стоянъ Миленковъ всѣка нощь въ китни стихове, рими и ритмис, подъ канерванието на сонмъ отъ херувими и серафими възпѣва хубоститѣ на падналия режимъ, а хубавицитѣ отъ хилядо и една нощь въздишатъ. До нашата маса сж „тритѣ маски" сир. тритѣ дъщери на Баба Ева отъ Караконджовата махала, които сж се оженили по единъ

С. С. Шанговъ.

Ослицата на Валаама.

Като прокудена кошута, впуснахъ се изъ дѣвственнитѣ чертози, тихитѣ планински ущелья и тайнственнитѣ лѣсове на Сидва България и тамъ на югъ, далечъ отъ Содома и Гомора, рѣшихъ да прозебна въ забвение, чающъ освобождението на Израиля отъ своя самороденъ месия. Бързоноги стоноги, гущери и скорпиони, свѣтлозелени хамелеони, криющи, ада въ своитѣ очи, полазили по пейкитѣ на трена, съпровождаха мене грѣшняго въ самоволното отшелничество, далечъ отъ шумнитѣ джбрави и гърмящитѣ водопади на свѣтовния суетенъ животъ, дѣто Ариманъ гони Ормузда, дѣ музата бѣга отъ задиркитѣ на безнравственни медузи, дѣ грозни горгони и голи самодиви, играющи самодивско хоро изъ бурнитѣ заливи на Евксиносъ — лѣгло на тихитѣ Зюлфюди нѣвга и теремъ на Татяни, Дупяни, Дупарини, Ирини рожби на Полукса..., окржжаватъ нашитѣ ржководители, подали ржка на триумфъ безъ край и оргии безсмѣтни. — Трена лѣти изъ балкана. Очитѣ ми свѣтнаха отъ чудни съзерцания и дѣвственни възторзи долѣтѣха до ушитѣ ми, огрубѣли отъ свѣтовната проза. Балкана, баща на идилията, стояше величественъ и гордъ, като побѣдоносенъ галски пѣтель на ефижията на френски наполеонъ...

Овчари, каталясали за сънь и козарки, налѣгнати отъ дрѣмка, отваряха очи при свиста на локомотива и меланхоличнитѣ тонове на кавала се съчетаваха въ прохода съ ехото отъ свирката на трена. Плави стада, налѣгали подъ сѣнчасти брѣгове, като бѣли зжби на смѣюща се дѣзица, съставляваха подвижния мобилъ на първитѣ новородени поточета на Хемусъ.

Дѣвственнитѣ ланити на Хемуса свѣтѣха като лебедни крила, неоскврънени отъ дихането на Стамбулска харемкиня...

Азъ минахъ прѣзъ Августа Траяна, дѣто още сѣди неразгатана гатанката на Дикенея Котю, кметъ на Кокелоне, на сѣверъ отъ Кабелоне, и прѣзъ Берегава встжпихъ въ омайнитѣ чертози на *Розовата* долина. Долината на щастието, затъмнена отъ всеславския Нептунъ и изворa на кристалнитѣ води, които се вливатъ въ тиняститѣ ланити на Тжжа. Тукъ въ *колосални котли* невиннитѣ *рози* се подлагатъ на адски огънь и роденото за емблема на любовь добива образа на парфюма на съблазньта...

Дали Янусъ отъ кръвьта на Венера е създалъ това цвѣте, не смѣя да зная, защото митологията е наука не абстрактна, а положителна за нашитѣ историци, и азъ не искамъ да бъркамъ на тѣхнитѣ занятия, нито да поставямъ ерголѣмъ ворху името на Помрачевски, нито йота върху това на П... tiяна...;

Констатирамъ само, че ерголѣма е липсалъ отъ българскитѣ табели и сега за Гйопчевича е по-лесно да обяви Югославия до *синитѣ води на Мармара*, дѣто плачатъ и се молятъ все на сжщия языкъ, на който пише нашия Колцовъ — Бакаловъ, авторъ на тихи елегии, писани въ старитѣ сутренни покои на захождающий Бобчевъ...

Жертва на стихийни порои и урагани прѣдъ мене се издига Буруйщенската линия, защита на невгашния Боруй, подъ чиито поли е легналъ стария Чирган, окржжно сѣдалище на Кана. На лево е мжгла и Мжглишъ, а от дѣсно — Шейново. Възкачваме се до високопоставенитѣ осморки и не виждамъ нито една шесторка за отживѣлия режимъ. До мене сж двама отходящи телемаковци отъ Атина, или Слатина... и единъ смиреномждренъ Еней, избѣгалъ отъ разрушената Троя, или Троянъ, който шъпнеше безпирно: infandum ubes regina renovare dolorem...

Сме на билото. Водораздѣла на двѣ рѣчни системи. Сждено било тамъ да добия извѣстието за билото въ битието на Ивайловския режимъ.

Великий освободитель на България отъ Българитѣ — освободенъ от длъжность. Глѣдамъ канаритѣ край Плачковци и шжпна: **от двадесеть години гледаха тѣ кжмъ насъ и за колко ни замижаха?!...**